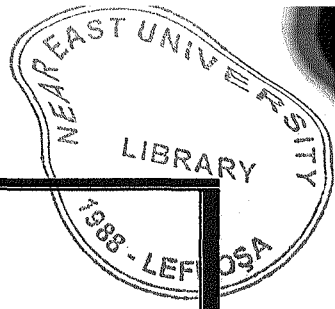

K.K.T.C.

YAKIN.DOGU ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

MEZUNİT ÇALIŞMASI
1999-2000

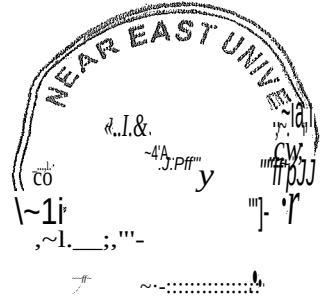
1958-1974. DÖNEMİNDE
KIBRIS TÜRK HALKININ MÜCADELESİ

Danışman: Doç. Dr. Bülent Yorulmaz

Hazırlayan: AKİLE İRAZ YEMCİOĞLU

No: 960305

Lefkoşa: 2000

ÖN SÖZ

K.K.T.C. Kıbrıs'ta yaşamın gerçekleri Kıbrıs Türk halkının, Anavatanı ile var olabileceğini unuttuğundan, Anavatanı'na inanarak yürüttüğü direnişin çileli ama, her adımda binlerce şehit veren ve T.M.T.'den Devlete giden uzun, emin ve sabırlı bir savtışmanın neticesi idi. 67 yıldır zaman zaman ertelenen fakat uluslararası bir sorun görünümünü yitirmeyen bir savaşın, bir tez konusu olarak sınırlarını çizmek hayli güç olmuştur. Geçmişte yaşanan sıcak heyecanlar zamanla kabuklaşsa bile, geçmişte olanlar hâlâ gerçektir.

GİRİŞ

Hazırlamış olduğum tezimin geniş kesimleri 1958 ve 1974 seneleri arasında yaşanan ağızdan anlatılan i?JJ;>9l~ylattfüffaciadan başka birşey değil.

En önemlisi ise bu olayları sevdiklerimin ve yakınlarımin yaşamış olmasıydı. Fakat **ne mutlu** ki yaşanan bu olayların sonucunda hiçbir yakınımı kaybetmedim.

Tezimi hazırlamamda bana yardımcı olan büyüklerim, anılarını anlatırlarken sanki **de o anı** tekrar yaşıyormuş gibi hiddetleniyorlardı. Onların zor anlar yaşamasına rağmen **yine** de bana yardımcı oldukları için onlara teker teker minnettarım.

Akile Iraz YEMCİOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	A
GİRİŞ	B
	2
<u>1958'E Ait Olaylar</u>	
1. Hüseyin Kara.Mustafa	3
<u>1963'e AitOfaylar</u>	
2. Hüseyin Yemcioğlu	7
3. Zekiye Yemcioğlu	9
<u>1974'e Ait Olaylar</u>	
4. Hüseyin Yemcioğlu	11
5. Hürmüs Yemcioğlu	14
6. Cemaliye Borucu	15
7. Pembe Ruso	17
8. Gönül Oltuğ	19
9. İsmail Artenier	21
10. Mustafa Yemcioğlu	22

1958'e AİT OLAYLAR

1963'ten esas başlaması bu olay oldu, başladılar İngilizleri vurmaya
biz o zaman kendi kendimize teşkilat kurmaya başladık, ondan sonra Enistem biz 7

35 kişi olduk gürduğumuz teşkilatta o zaman bizim başladığımız
Mehmet Bodamyalı ile Ertan Rüstem bize başkanlık ettiler. Teşkilatlanınca
başlamaya başladık Rum-Türk Polisi gansık idi. Türk Polisi nöbette olduğu saat
Karakum altına giderdik Denizden sandal gelirdi karşılıklı ışık işareti ile
gözetim aldık, ondan alırdık, 1~alan köye getirirdik, bir çalıcı

Zabit Dayı vardı silah ~~...~~ grassolarını tem.izler diğer köylere dağıtırdık, merkez burasıydı.

1963 senesinde bir haber aldık azalıktan Makaryos ve Grivascılar
anlaşamadılar. Önce kendi kendilerinden başladılar ondan sonra döndürdüler
Türklere, Türk evlerini bastılar örneğin bizim köye (FOTA), Ayvasıl, Şüllüra,
Denya, Aymarina, Ayermola, Lapta'dan 63'de göçmen oldular, hepsi bu köye
sığındılar, Ayvasıldan geriye kalanlar canlı canlı traktöre bağlanıp sürüklediler,
Türkleri diri diri gömdüler. Bomba atılan evlerde sağ kalan ihtiyar Ömer Dayı ile
Deli Salih bombanın atılan deliğinden geçerek, yolu önceden bildikleri için Ayvasıl
Deresinden bütün dere boyu köve geldiler. Köve geldiklerinde söylediler bize köye

nasıl kaçıp geldiklerini, köve gelen göçmenlere yardım ettik.

Çok kötü yıllar yaşadı bu halk, Allaha şükür o günler geride kaldı. Allah o günleri bir daha bize yaşatmasın, çok acı çektik, biz Türk halkı olarak çok mücadele verdik, çocuk kadını hep bir elden çırpındık. Şimdi bile o günlerin acısını yüreğimizde yaşıyoruz, Allaha şükür şimdi halk olarak huzur içinde yaşıyoruz Eniştem.

Şöyle bir anım var Eniştem, o gece Denктаşı esir aldıklarında, biz Garagum'da denizdeydik ve sabahtan eduyduk, Denктаş! Rumlar tuttu diye. Biz yolumuza devam ettik bize bir şey olmadı.

Bu Teşkilat işleri gizlendi Eniştem Davulcu Memet Dayının Teşkilat işlerini gördüğü zannedildi. Oğluna da Babanı vur emri verildi. O benim Babam nasıl vurayım demiş. Gerçekte bir faaliyet görmemiş, gördüğü isbatlansa Davulcu Memedi başkasına vurduracaklardı,

Kövümüzde yabancı biri kunturacılık yapardı, Gaveci Hüseyinin gece Teşkilat adamlarını takip ettiği fark edildi ve onu ertesi gece uçurttular, öldürdüler.

6 sene gizli teşkilatta?gçndi imkanlarımızla ve Gelibolu İz.mir Sancaktarı Bozkurta bağlıydık, 63'den sonu-a./Jv.{ücahit olarak görev yaptık, kolumuzdaki armalar Bozkurt idi. 30 şilin ayhğına.nbaşladık.

1974 Barış Harekatı 1.)Ve II. Harekat olduktan sonra dediler ki, biz Mücahitlere isteyen çıkabilirJ:>eno zı:ınan çıktım 2 sene Mücahit, 6 sene T.M.T.'de çalıştım ben. 17 sene hizmetim vardır.

İşte Eniştem o yıllar böyleydi, biz çok mücadele verdik yani. Hep birlikte bütün olarak o yılları g~çıfd.ıkTürk hallotı olarak, şimdi ben gendim bu vatana hizmet ettim diye mutluyum. Gene o günler gelse.gene aynı şekilde çarpışırdım.

Hüseyin Kara Mustafa
(68)

1963'e AİT OLAR

soğuk kanlı olmamızı söyledi. Bu arada Atatürk heykelinde 4 el mermi izi olduğunu gördüm. Daha sonra ordan dağılarak ben handaki otobüse gidip köyüme döndüm. Çok korkmuştuk, ne olduğunu anlayamamıştık, ama herşeye rağmen mücadele edecektik

Pazartesi işçileri taşıyan otobüs 06:30 gibi köyden hareket edip Lefkoşa'ya geldi. Fakat. (07:30'dalci talebeleri götüren otobüse bindik ancak, Lefkoşa'daki Türklerle Ruİİllar arasında silahlı çatışmanın başladığı haberini aldık. Ailelerimiz bizi Lefkoşa'ya göndermediler. 2 yıl süre ile yollar kapandığından Lefkoşa'ya okula gelemedik, okula zorunlu olarak 2 yıl ara verdik. Tabii bu tür olaylar adanın Türk olano'i.h.er yöresinde başladı. 1965 yılında kurulan barikatların yumuşaması ile birlikte tahsilimi tamamlamak için, ailemle Lefkoşa'ya geldik. Okuluma devam edip, O#lluma devam ederken Mücahitlik görevimi de yapıyordum. Lise biterken Mücahitlik'len terhis oldum.Türkiye'ye tahsile gittim.

Hüseyin Yemcioğlu
(51)

Mesela harp yeni çıktığında ilk okul 3.sınıfıydık. ÖSYMÖYİCEN silah sesleri çıkmaya başladı. Öğrenci velileri çocuklarını aramaya başladı çok korkmuştuk, bir komşunun aramasıyla biz eve geldik. Rumların Türklere saldırdığını söylediler Annem de bizi toplayıp Halama götürdü, o zaman Köşklüçiftlikte otururduk. Halamın evi Lefkoşa'nın içindeydi. Halamın başka tanıdıkları da gelmişti, bir evin içinde 6 aile olmuştuk. Babam Mücahit idi, o gargaşanın içinde Babamı günlerce göremedik. Ekmek yemek bulamadık, bir ekmeği 8-9 kişi bölüşürdük. Uzun aradan sonra Babam geldi, saç-sakal birbirine karışmıştı, onu çok merak ediyorduk. Babamı bekleyişimi ben hiç unutmam, O yıllarda hep birlikte çok mücadeleler verdik, çok zor günler geçirdik, Allah o günleri bize birdaha yaşatmasın. Babamı gördüğüm zaman onu tanıyamayışımı hiç unutmam.

Zekiye Yemcioğlu

(48)

1974'e AİT OLAYLAR

74 Harekatında Mücahitlere accılıkta yemek bişirirdik. Accılık Zeytin ağaşlarının ortasında kerpiçten bin.. evcikti. Korku ••içinde yaşadık hep. Çocukluğumuz geşliğimiz gorlci:ı içinde geçti, gocalarımız Mücahit idi onların dönmesini beklerdik, hep dualet;tik.J?ış~y olmasınlar diye, çocuklarımız vardı, accılık kerpiçten idi, ben et gazanınıripıı.ii:uğ~•.etleri bişirirdim, bir bumba, düştü ansızın, çok korktuk biz, çocuklarımız başl~ılı:ır ağlamaya hep, gorkumdan bende gazanın içine düşünüyordum, Bu anımı hiç.lllludamayı. Accılıkdaki arkadaşlarım sağ olsunlar hepsi benim halime çok güldüler sonradan.

Aynı gün accılıktan eve> çocuklarımı toplayıp yedirmeye geldim. Ayirmola tarafından atılar(pir bumba gene eve yakın bir yere düştü, evim ateş içinde kaldı, toplanıp gomşular söndürmeye başladık, ölecektik hep. Şimdi çok şükür yani, o günler geride galdı.

Yine bir günuyemek yaparken; Yunan uçakları geçmeye başladılar, çok gorkduk, çoluk çocuk yataklanmızın altına saklandık, ağlamaya başladık. Gocam Mücahit idi tepelerde; onun gaylesi vardnhep yüreğimde.

Yaşadıklarımızı hiç unutamam, ölümüan hep içiçeydik biz, şimdi hep gurtuldukt. Allah o günleri yaşatmasın bir daha bize.

Akile Damdelen

1973 yılında Polisliğe yazıldım, akabinde 1974 yılında 15 Temmuz günü arasta sokağında devriye görevinde olduğum esnada Rum kesiminden yoğun silah sesleri ve siren sesleri gelmeye/< başladı, öğrendiğimize göre Nikos Samson yönetimindeki E.O.K.A. Tethiş Örgütü darbe yaparak Makaryosu devirdi. Biz Türkler hemen tedbir alarak alarına geçtik, çünkü E.O.K.A. örgütünün bize saldıracağı biliyorduk, nitekim de öyle oldu. Bunun üzerine 20 Temmuz sabah Türk ordusu adaya çıkmaya başladı. Dikmen ovasına inmeye başladılar. Jet uçakları Rum mevzilerini bombalıyordu ben de Lokmacı Barikatındaki mevzide Mıncık arkadaşlar ile çarpışıyordum, az gerimde ise kardeşim Mustafa Rum mevziflerine karşı havan atışı yapıyordu. Derken 28 Temmuz günü I.Harekat bitti. Bu olaylar içinde o gün rahatsız olan Babam vefat etti. Babamı toprağa verdik.

14 Ağustos, 1974 günü başlayan II.Bariş Harekatında öncü birliği seçilerek Türk Ordusu ile Magosa istikametine doğru yola çıktık. Sanayi Bölgesi diye bilinen bölgede çok şiddetli çarpışma oluyordu, bu esnada Türk uçakları da Rum mevzilerine karşı yoğun saldırılarına devam ettiler ve gelen hucum emri ile de tanklar ile birlikte harekete geçtik. Sanayi bölgesine gelerek Rumları daha gerilere sürdük, bölgeden geçerek şimdiki Ercan Hava Alanı'na doğru yolumuza devam ettik. Bir gece Paşaköyde kaldık, ertesi gün hareket ederek Magpsa'ya gittik. Magosaya gidene kadar da Rumları Kuzeyden Güneye doğru sürdük. Bütün bölge Rumları temizlendi.

İki gün Magosa'da kaldıktan sonra öncü birliği olarak gittiğimiz
magosa'ya geri döndük ve polislik görevim@ devam ettim. Yaşadığım sürece
yaşadığım anımdan biridir.

\\ü.~e~fm'i.emc\oğ\u.

(51)

15 Temmuz, 1974'de Nikos Samson'un Makaryos'a yaptığı darbe ile

bu kesimi oldukça karışık hal almıştı söylentiler kötüydü Rumların

bu kesimi söylüyorlardı. ~"-~ ~~~~~ "!!~~~~~ ~~~

edecekleri söyleniyordu. Türkb.a\l\;t o\uu\<..ça b.unxı:~U'Z.UU, Mücam\et a\anmu.a1ut.

Hıslı, mevziden evine geleniyordu. Babam da bu Mücahitlerden biriydi, köyün

belli boşluklarına sığınaklar kazılmıştı. 19 Temmuz, 1974 gecesi köy halkına

sığınaklara gitmeleri söylendi. Genelde herkes sığınağa gitt. Köyün bazı yaşlıları

evlerinden ayrılmak istemiyorlardı. Onları da zorunun sığınaklara getirdiler. Biz ve

komşu Cemaliye ablada önce itiraz ettik, daha sonra radyodan dinlediklerimize göre

durumun giderek kritikleştiğini anladık. Komşu ile beraber, sabaha yakın sığınaklara

gittik sabahı beklemeye başladık.

Sabaha karşı tan yeri ağarırken bir uçak geçti üzerimizden, tüm sığınak

halkı çok korkmuştu. Geçen uçağın Yunan uçağı olduğunu zannettik. Uçak az

ilerleyince paraşütle Türk askerlerini indirmeye başladığını gördük, bunu anlayınca

tüm sığınak halkı dışarı çıktık sevinç çığlıkları atarak sevinç gözyaşları döktük.

Şimdi bu günlere geldiğimiz için çok mutluyum, yıllarda mücadele veren

mücahitlerimiz ve onlarla birlikte kahramanca savaşan mehmeciklerimize

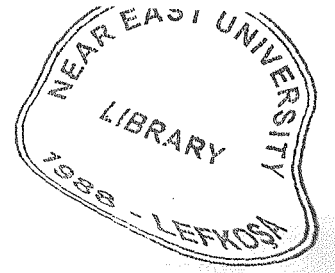
minnettarız.

Hürmüs Yemcioğlu

20 Temmuz,1974 sabahı geldi uçaklar, biz sığınağa girdik. Paraşütle asker köyün ovasına indi, bizi sevindik, çok mutlu olduk yani. Çok acı çekti bu Vatanın evlatları yani, biz de doğrudan evciğimze geldik; iş yapmaya başladık, efendilerimiz zaten mücahit idi, tepelerdeydiler. Onların gaylelerini çekerdik hep biz. Onlara bişey olmasın diye doğa ederdik Allaha, onlara bişey olsaydı çoluk Çocuk hep ortada kalacaktık. Allah onları ve Vatancığımızı bize bağışladı» şükürler olsun tanrıma. Busefer asker ertesi gün yürüyüş yaptı. Gece mevzileri Urum bombalandı. Köy içine atılan bombalar boşluklara düştü, can ve mal gaybına uğramadık ama çok korku çektik. Allah o günleri yaşatmasın bir daha yani. Garyolaların altına girdik saklandık, çocukların korku içinde ağlardı. Çocukları o korku içinde büyüdü hep.

Ateşkes oldu biraz rahatladık ama hala o korku içinde titrerdik. 14 Ağustos'da II.harekat başladı bu dönemde köyden tank konıvcyu ve askeri birlikler geçirdi. Bizda hep mahallede onları seyrederdik. Türk askerine su ve ekmek verirdik. Onlarda bizim evlatlarımızdı. Bunları yaparken Albayın biri Yunan uçaklarının geldiğini söyledi ve askerlere/benzin tankerini babutsa ağacının altına saklamalarını emrini veriyordu. Biz korku içinde evlere gashedik Yunan uçağı toprağı yalarcasına alçaktan uçuyordu ve Albai ... Ahmet gomsu.11p11-11:ıvlısındauçağı doğru 2 el ateş etti. Biz evlerimizde Allaha dua ederdik gurtulalım bu kötü günlerden diye. Albay attığı 2 el silahla Yunan uçağını vuramadı . Bizim Türk uçakları yetişip, Yunan uçağını ablukaya aldı Türkiye'ye götürdü. Sonra askerin hareketi devam etti,

o gün yaşadığımız gorkuyu hiç unutmam, çok mücadele verdik, evlatlarımız
aslanlar gibi savaştılar tepelerde çok şükür Allahımıza.

Cemaliye Borucu

(68)

14 Temmuz,1974 Pazar günü beyimin iş nedeniyle Lefkoşa'dan Baf kasabasına taşındık. 15 Temmuz, Pazartesi günü sabah erkenden Makaryonun devrildiğini duyduk. Bafa gid~rk~r~bizimle birlikte bize yardım amacıyla yengem ve ablam bizimle birlikte **geldiler**. **Pazartesi** gün sabah Makaryonun devrildiğini duymadığımız için **Yengem ve Ahlam** Lefkoşa'ya yolcu etmiştik. Aradan birkaç saat geçince Lefkoşa'ya gideniçliJlerini Köfünye'de mahsur kaldıklarını kendilerini götüren taksi şöföründen **öğrendik**; **onlar** ordan Çarşamba günü Aleminyu'dan gelen bir tanıdık olan Hüda Reis ile birlikte Lefkoşa'ya gidebildiler. Biz orda kaldık çünkü ailece gittiğimiz için **geri dönemedik**.

20 Temmuz **Pazartesi** günü çıkarma başladı. Bunun üzerine Rumlar Türkler saldırmaya **başladılar**, biz oranın yabancısı olduğumuz için komşulara uyup evimizden ayrılp daha salim biş yere sığındık. Ertesi gün kasabadaki tüm **Mücahitleri ve halkı Rum askerleri** teslim aldı. Rumlar şehrin içine girdiler, herkes korku içinde ne **yanlış** bilmez bir durumdaydık. Rumların aklıklarına estiği zaman **oranın Pasasını** bulma! amacıyla evlere girip yoklama yapıyorlardı. Türk tarafının **sarfettikleri çaba** ile bir süre sonra, Rumları şehrin içinden dışa çıkmaları için anlaşma oldu. Herkes geri evine döndü, taki 14 Ağustos,74 II. Harekata kadar.

II.Harekatta Rumlar yine tahriklere başladılar ve şehre tekrar girdiler. Bütün herkesi sahaya toplayıp ağır silahları üzerimize çevirdiler. Girerken yaraladıkları kişilere kimseleri yanaştırmayıp kanlar içerisinde öylece bıraktılar, ölen öldü. **Çasus** diye bilinen Dr. Ali İhsan'ın yeğeni İhsan isminde genç bir çocuk ve Dilaver isminde bir askeri şehit ettiler, herkeslerin ellerinden çantalarını bileziklerini

çekip çekipi aldılar; bu arada araya barış gücü girdi ve sivil halkı bıraktilar. Asker veifqlis diye bildiklerini esin alıp Yereşübu Köyüne götürdüler. Durum sakinleşmeye başlayınca herkes kendine göre bir yol bulup dağdan veya kaçak yollardan !Türk tarafına geçmeye başladılar. Benim beyim de Makaryos'un adaya geldiği gün 4 arkadaş ile birlikte :isit:akaryosu karşılama amacı ile yola çıkıp, Türk tarafmaageçmeyi denediler aq:ia/b~şamadılar. Köfünye'de tanıdık bir Rum tarafından Türk olduklarııç11./l<en.clilerinutuklayıp tekrar Bafa geri göndet<liler. 2.bir teşebbüste bulunarak taksici.birxarkadaşı ile birlikte İngiliz Üstlerine gizli yollardan yolcu görüntüme!agiacıile.gittiler. Götürdükleri yolcu Mehmet.E min Beye bizi Lefkoşa'ya götür, ş~.11.ekadaristersen para vereceğim demiş. O da üstlerden Lefkoşa'ya, gelmekiçiri/pidikte yola>çıkarlar. Mehmet Emin Bey taksisini bir Rum'dan yeni almıştı ve plâkası henüz Rum plakası idi, onun için Letkoşa'ya geçiş yeri olan Litra Palasa gelmek sorun olmadı ve Türk tarafına rahatlıkla geçtiler, 5 Ocak,1975.

Böyle olunca Mehmet Emin Beyin hanımı baldızı ile birlikte 3 çocuğumla birlikte ben de kaçak yollardan üstlere geçmeyi başardım. Üstlerde bir süre kaldıktan sonra oradaki herkesi Türkiye'ye taşımaya başladılar. Ben de 3 çocuğırıga,birlikte Adana'ya oradan da İskenderun'a gittim. İskenderun'da 20 gün kaldıktan sonra 13 Ocak,1975 Federe Devletin kurulduğu gün Letkoşa'ya gelebildim.

Pembe Ruso

(55)

Yıl 1974, aylardan 18 Temmuz, günlerden Çarşamba idi, çok sıcak bir gündü. Rumlar hiç durmadan K.Kaymaklı'ya ateş açmakta idiler. K.Kaymaklı çok küçük bir bölge idi bu bölgede oturansinsanlar, hepsi Fatma hanımın evinde toplanmıştı. Erkekler-ise Rumlara karşı savaşırmakta idiler. Rumların çok güçlü silahları vardı. Bu nedenle Rumlar Türk tarafına/zailerlemekte idiler. Türk halkı çok cesurdu fakat ellerinde yeterli savaş il'alezmesi yoktu bu nedenle Rumlara karşı koyamıyorlardı. Onlar ilerledikçe, Kaymaklı halkı geri çekilmek zorundaydı. K.Kaymaklı düşmek üzereydi, herkesi-anlatılmaz bir korku sarmıştı, hava kararmaya başladıkça Kaymaklı halkı>Hamitköy'e kaçmaya başlamıştı. Çoğu halk evlerini terk etmişti. Hepimiz çok korkt(uyorduk sabahlara kadar uyuyamadık. Günü bütün gece silah sesleri>duymaktay<. Evlerimizi terk etmek istiyorduk ama gidecek yerimiz yoktu, ...-vurulabiliriz korkt(usuyla Hamitköy'deki akrabamızın evine sığınmıştı. Annem çok korkt(uyordu, 4 kızkardeşlik bizi korumak istiyordu, çünkü Baba Mücahit idi. O gün günlerden Perşembe idi bütün gün komşularla yatağın altında yattık, akşam olmuştu silah sesleri arttıkça artıyordu, hepimizi bir telaş almış başımızı yatakların altından kaldıramıyorduk. Bir odada 25-30 civarında kadın çocuk vardı, o geceyi de bir önceki gece gibi korku ve telaş içerisinde geçirdik. T kadınlar o gece çocukları ile birlikte kaçmaya karar vermişlerdi. Kalırsak hepsini bir odada öldüreceklerdi. Ama korktuğumuz gibi olmadı 20 Temmuz, 1974'de T Askeri Adaya çıkartma yapmıştı. Bunları radyodan duymuştuk ve sevinç ağlamaya başladık. Herkez korku halinde ağlıyordu. Aradan 1-2 saat geçmişti gökyüzünde uçakları gördük Türk Askerleri paraşütle aıarnaktaydılar. Ama mal dışarı çıkamıyorduk yalnızca yatak odasının arka penceresinden bakabiliyorduk,

içimizi inanılmaz bir sevinç sarmıştı, kapının hızla çalışını duyduk, kapıdan gelen ses bir erkek seşiydi, adamın Ruiniaskeri olduğunu sanıp hepimiz korku içinde çığlık atmaya bışılıqlc. Gelen bir Tl.id{.Askeri idi, çok korktuğumuzu anlayıp arka tarafın penceresiue geldi korkmayın. heırbir Türk Askeriyim dedi bana yanıma buradaki mevzileri gösterecek bir erkekVeriırciedi, ama aramızda erkek yoktu, onu eve aldık ve kendisine Lbardak su vei-ciılc. (İçüfüz;den bir kadın ben götürürüm dedi bu ka.1mır ismi Hatice Ahmet idi, iki\pğlıı..vardıbi:ı:ı2diğeri 3 yaşındaydı. Çocuklarını anneme teslim etti Türk askeri ile/füı-likte gitmek için hazırlanıp kapıdan çıkarken Anneme dönüp ben ölürsem çocuklqı:ıı-ım sizlere emanet dedi ve kapıdan çıkıp gitti.

Yaşadığım süreıçerı-isinde bu anımı hiçbir zaman unutamam.

Gönül Oltuğ

(45)

O yıllarda çok sıkıntılı günler geçirdik. Vatanımız için mücadele ediyorduk.

İçindeydik.

Birigün goyunlarıqalıy~tıg~tirdiydik eve, sağdık ettik, tertitledik. Benim oğlan da eveıgelirdi köydefüğü~lirdi; dedi Baba yarın gelecek Türkiye, ferah içinde bana sarılıp ağlamayaga.şl~p.ı.r<Sonrəbür iki oğlumu da çağırdılar çepheye, gendi gendime kurtulacayıkdəqfüüiçimden. Bu haberler boşunayayılmadı dedim ben.

Sabahtan goyunlarının ovanın içindeydim. Gece ovada yattıydım, hem Rumdan gorkardım hem hırsızflardan. Sonra sabahtan her taraf paraşüt doldu. 3-5 tane asker vardı bizim kövde, bir tanesi her gün gelirdi yanıma benim bir küçük radyom vardı haber dinlerdik beraber. Ama sabah uyanıp uçakların geçtiğini her tarafın paraşüt dolduğu hala gözümün önünden gitmez.

Bizim yaşadığımız harp yılları çok zordu Allaha şükür gurtulduk, inşallah yaşamayık bir daha o günleri.

İsmail Artemer

15. Temmuz, 1974 günü Gaziköydeno dönemin Köy Komutanı olan eniştem Nafi Rıfık ile birlikte Maraşta bir klinikte hasta olarak yatan babam ve yanında Refakatçi olarak bulunan ailemle ziyarete gitmiştim. Ziyaretimizi henüz tamamlamamıştık ki, Makariye'den peyapıldığını işittik. Hemen klinikten ayrılıp (otobüs?) için Marşı gitmeye beklemeye koyulduk. Bu arada Maraş bölgesinden tek silah seferi yapıldı. Biz eniştemle biraz tetirgin, biraz endişeli kendi aramızda konuşuyorduk. Bu arada Gaziköye gidecektik, ancak Sınde Otobüsünü görünce ona binme ve yolculuk başladı.

Yolculuk boyunca Rum köylerinde belli bir hareketlilik vardı. Bunları rahatlıkla görebiliyorduk.

Yolculuk ilerledikçe Rum Köylerinde veyahut Rum bölgelerinde Tanklar' da gözümüze çarpıyordu. Bunların birşeylerin habercisi olacağını düşünüp, dahada endişeleniyorduk. Neyse ki sağ salım Gaziköye ulaştık.

Rumların durumu daha da bozuktuk. Darbenin gerçek olduğunu duyunca Türk Köyüne Taakkuz durumuna geçti.

Silahlar depolardan çıkıp, tek tek köyü çevreleyen uygun binalara yerleştirilip, beklemeye başladık.

Ben de o gün... Geri Lefkoşa'ya nasıl
ö.ön.ece%n:ü,nn.er,a~\ann.-1.'ja~-1.'jonlu:ı:n. "B'n:az. ro.evz.'ü~e, o'n:az. evde iki gün köyde
mecburi..dlcır~'k.kaldım. Çünkü yollar'k.apanmıştı,ve seferler yapılmıyordu. Ancak 18
Tmmuz günü Lozan Otobüs Şirketininsefer yapacağını duyduk. Kendi köyümüzün
yolcu otobüsü olmadığı için Lefkoşa'ya yabancı şirketlerin veya köylerin otobüsleri
ile Lefkoşalya-gelip gidiyorduk. İşte Lozan Ootbüs Şirketi'de bunlardan biriydi, ve
ben oğün bu şekilde köyden ayrıldım.

Heyecanlı bir yolculuk yaptım. Çünkü Rumlardaki hareketlilik tamamı ar su
yüzüne çıkmıştı.

Lefkoşaya yemineği sırada Lefkoşa yakınında çok büyük bir Rum askeri
kampı vardı. Bizim otobüsü orada durdurdular, bizi aşağıya indirdiler. Yaklaşık
10-12 kişiydik. Tek sıra halinde sıralanmamızı söylediler. Tek sıra olduk.
Karşımızdada 10-15 m ötemizden Otomatik makineli tüfek üzerimize doğru
tutuluyordu. Güya kimlik tepiti diye bizi kontrol ettiler. Tabi ellerimiz havada teslim
ol vaziyetinde idi. Bu arada bize korkmayın size birşey yok dediler ve Otobüse
binmemizi ve yolumuza devam etmemizi söylediler. Oradan ayrıldık ve ben bu olaya
çok içerlenmiştim. Mademki bize birşey yoktu nediye bunları yaptılar diye
düşünerek, Ancak bunların arkamızdan bize dönebilecekleri endişesini de düşünerek
sağ salim Lefkoşa'ya varmış olduk. Ancak ben hala daha o kampın...

kurtulamamışım, Çünkü gördüklerim basit gibi gelmemiştir. Bu ~~duygularla~~ eve gittim.

O Akşam benim darbeden sonra Lefkoşa'da ilk gece kalışımdı. Vakit ilerledikçe yoğun bir şekilde silah sesleri geliyordu. Fakat bunlar kendi aralarında olan olaylardı. Kesinlikle Türklere yönelik değildi.

Ertesi gün binbir zorlukla Annem, hasta babam' da binbir zorlukla ~~Mazgala~~ Türk keimine geçip, oradan da Lefkoşa'ya geldiklerini gördüm, ve onlarla olan hasretliğimiz ve endişemiz bitmişti.

Aynı gün Polis olan kardeşim bana geldi. Ben isitirahat halinde idim.

Bana dedi ki; Kardeşim bölükler alanında , her an her şey olabilir dedi. Onun için sende bölüğe katıl çünkü bölükte hiç havancı yok dedi. Bende bunu duyar duymaz ~~bölüğe gittim~~ Çünkü ben havancı eri olarak terhis almıştım.

Aynı gün mevzilerimize gittik, daha birçok arkadaşla birlikte. O geceyi mevzilerimizde geçirdik. Orda sbahladık. Hiç unutmam bir havan ve beş ~~adett~~ havan mevzimiz vardı ve 20 Temmuz sabahı şafak sökerken hiç inanacağımız ~~olmayan~~ çıkarmanın başladığını duyduk. Bu arada bölük komutanımız (Kasım ~~Garcin~~) bir bir mevzileri gezerek hakkınızı helal edin diyerek, heyecanlı bir şekilde yanımızdan ayrıldı. Dedik ya hiç inanasımız gelmiyordu. Bu arada paraşütcülerin de atladığını duyduk. O arada paraşütcüleri görmek için biraz sabırsızlanıp, çevre binalardan Rum kurşununa hedef olmadan görmeye çalıştık. Tabii ki o günkü duygularımızı anlatmak mümkün değil. Bu arada sağdan soldan silah sesleri gelmeye

başladı. Tabii bu defa Rum silahları bize çevirmişti. Karşılıklı atışlar başladı. Sağdan soldan endişeli haberlerle birlikte sevindirici haberlerde işiterek bekleme koyulduk.

Bu arada bize Türkiyemizin sayesinde 5-6 havan daha geldi: ayrıca sayarsa hatırlamıyacağım kadar kasalarla havan mermisi geldi. O an gırtlardan dünya bizim olmuştu. O arada doğu yolun düştüğünü ve birçok mücahidin Şehit olduğunu duyduk. Ancak ilk anda inanmadık fakat daha sonra üzülererek öğrendik ki R Birlikleri çok büyük bir güçle dağa saldırmış ve doğru yolu işgal etip, tüm mücahitleri şehit etti. İçlerinden çok az kimse kurtulabildi. Şehit olanların içinde s arkadaşım , Mustafa Hasan ve halamın kocası İsmet Karamanoda vardı. Ve be dönemde doğru yol Şehitleri ve eniştem için bu şiirimi yazmıştım.

Ancak şiiri halamın adına yazıp, o dönem böyle duygulara ve isteklere yer ve Bayrak Radyosuna göndermiş ve halamın adına okunmuştu.

- ŞEHİT İSMETİM'E -

Tam 11 yıl,
Soğuk, yağmur, güneş demeden,
Sırladım doğru yolu,
Şimdi Barut kokusu,
Şimdi kan, yangın kokusu
Doğru yolda.
Günlerden 20 Temmuz' du
Bir güneş doğdu Girne'de
Erdi Kıbrıs Mehmet'e
Ama sen kucaklaşmadan,

Sen konuşmadan Mehmetciğ'e
Şehit oldun İsmetim.
Bu vatan sizl~rin adıyla,
Var olacak.
Bu vatanda özgür yaşamadan,
Şehit oldun İsmetim.
Yatmadan yetmiş gönüllerdesin
Doğru yolda ~~Şehit oldun~~ İsmetim. '!.!
Özgü~!~!!~.~ ~!~

Doğru şjo'u,
Üç beş kşiydiniz korımsuz,
Her şeyinizle bir bütündünüz.
Beraberce ölmek,
Beraberce yaşamak andınızdı.
Şehit olmak varken
Vatan uğrunda,
Kaçmak nedir bilmezsiniz.
Şimdisezler özgür toprakların ,
Özgür şehitlerisiniz İsmetim.
Yaraab.
Nice Şehitlerimle birlikte,
Cennet Kapıları gerilsin,
Sonsuza dek.
ŞEHİT İSMETİM'E.

Veir bu.«duygularla bizlerde havan saldırısı gerçekleştirdik.»yuksek binlardaki gözcü arkadaşlarımızın sayesinde isabetli atışlarda Rum mevzilaj/tahrip ettik. Bu arada Hacı Griyako binasında, Rum mevzileri ve Rum takımrv~d. 1. Bu arada o binaya da havan saldırısı düzenledik ve Rum oaradan çıkmak zorutl~s~ia. kaldı. Rum kaştığı binaya Türkler girdi . 'Ben havancı olduğum için. gerideydim; Ancak diğer arkadaşlar içeri girip Rımla yakın Temasa girdiler. Rumi dı.Şa.n kaçmak zorunda kaldı.

Ancak bu binaya girdikten sonra Rum'a karşı mevzi yapmak gerekirdi. Bir taraftan atış devam eder, Öteki tarafata mevzi yapılır. (Pencereler~ kum. torbası diziliyordu.) Bu arada Hacı Griyako binası yanında bulunan yanıcı maddelerde satış depolarında yangın çıktı. Yangın yavaş yavaş Hacı Griyakoya da sıçradı. BU arada Türk itfayesi geldi, yangını söndürmeye uğraşıyordu. Ben durumu birkaç arkadaşla birlikte geriden izliyordum. Daha sonra bizide yağmurluğa çağırdılar. Bu arada mevzi yapan arkadaşlarımız dumandan da faydalanarak mevzi yapmaya devam ediyordu. Ancak kalles Rum bu arkadaşımızı dürbünlü tüfekle vurdu. Arkadaşımız Hastaneye giderke yolda öldü.

Bu arada binada hareketlilik aynı şekilde devam ediyordu. Bina içerisinde koşuşturmalar vardı. Bu <bahsettiğim bina evlere yaklaşıldığı> için aileler de serediyorlardı. Bu arada az önce vurulan arkadaşımızı araştırmaya gitti. Ve onlar kendi babaları zannettikleri biri için aha babam işte burada (görmek) sevindiler. Oan Kendimi zor tuttum. Çünkü babalarının öldüğünden haberdar değildiler. Bu benim unutamayacağım bir anım.

Ve ben işgal yerine gittikten sonra Türkiye'den, gelen Gazeteciler geldi, resimler çektik, sonradan öğrendik ki bu resimler Mehmet Ali Birand'ın yayınladığı kitap için, resimleri vermişler ve bizler de otuz sıcak gün adlı tarihi kitapta resimlenmiş olduk.

Günler böyle şiddetli çarpışmalarla devam edereken, hasta olan 'babamızı' 28 Temmuz, 1974 günü kaybettik. Cenazesi Üç beş kişilik aile fertleri tarafından zor şartlarda gerçekleştirildi.

Birkaç gün sonra bir başka sıkı arkadaşım olan Ahmet Hasanın, 'dij Şehit olduğunu öğrendim. Çok üzülüp kijirolmuştum. Bu duygularla Havana>.sarıhp şuursuzca Rum tarafına havarrifüerınilerini göndermeye başladım. Amacımtbu kez sivil hedeflerdi. Tabii ne kad~rl?aşarılı olduğumu, ne kadaramacıma ulaştığımı şu an bilemem, çünkü hedefin bir:kaç sivil.Rumu öldünnel<:tiQau aklıma öyle esmişti.

Derken 14 Ağustos'da ikinci harekat başladı, kısaa bir zaman içerisinde Magosa'ya girilmiş, Lefke kurtulmuş, Yunan alayı işgal edildi, ve Rum'u bu günkü yerine kadar çekilmeye mecbur bırakıldı. Lefkoşa- Baf kapısı bölgesinde fazla ilerleme olmadığı için bizler sonradan mevziden mevziye atış yapıyorduk.

İstenilen hedeflere ulaşıncada Ateşkes imzalanıp bugünkü istatünün temelleri atılmış oldu.

Hem Kıbrıs Tükü'nün yüreğinde bu günler anısına çok anılar vardır. Biriside bir Kıbrıs Tükü olarak bu hatıralar acısıyla tatlısıyla nacizane anılarımdır.

Mustafa Yemcioğlu